

Начало > Съдебни процедури > Граждански дела > Съдът на коя държава е компетентен?

В областта на гражданското правосъдие текущите процедури и производства, започнали преди края на преходния период, ще продължат съгласно правото на ЕС. Въз основа на взаимно споразумение с Обединеното кралство порталът e-Justice ще поддържа информацията, свързана с Обединеното кралство, до края на 2024 г.

Съдът на коя държава е компетентен?

Англия и Уелс

1 До кой съд трябва да се подаде исковата молба — до обикновен граждански съд или до специализиран съд (напр. съд по трудовоправни спорове)?

Компетентността на съответния съд или трибунал се определя от естеството на конкретния спор. Гражданските дела по принцип се завеждат в окръжния или Висшия съд; определящи фактори са цената на иска и сложността на спора. Делата между държавата и гражданите и делата в някои конкретни области (например трудовото законодателство) по принцип се разглеждат от трибунали. Информация за различните трибунали може да бъде намерена на уебсайта на [Министерството на правосъдието](#).

Някои центрове за съдебни заседания към окръжните съдилища имат обща компетентност по граждански дела, докато други имат „специализирана компетентност“ която им позволява да разглеждат дела в определени области, включително финансови или търговски дела или дела в областта на технологиите или строителството. Освен това Висшият съд, който по принцип заседава в Лондон, има районни деловодства в много от основните области на страната. Районните деловодства дават възможност за разглеждането извън Лондон на дела, подсъдни на Висшия съд, от съдия с подходяща квалификация. Административният съд поддържа постоянно присъствие на Висшия съд в някои регионални центрове. [1]

По-пълно описание на Висшия съд следва по-долу.

Тъй като въпросът за компетентността често не е ясен — например някои трудови дела се разглеждат от Окръжния съд, а не от Трибунала по трудови спорове; препоръчително е да потърсите съвет, преди да заведете дело. Повече информация може да бъде намерена на уебсайта на [Министерството на правосъдието](#).

[1] Кардиф, Бристол, Бирмингам, Лийдс и Манчестър

2 Ако компетентни са обикновените граждански съдилища (т.е. те са съдилищата, които разглеждат съответния вид казуси), как може да се разбере до кой от тях трябва да бъде подадена исковата молба?

Правилата за гражданското съдопроизводство ([Civil Procedure Rules \(CPR\)](#)), към които има и практически указания, в които се съдържат практически съвети относно тълкуването на правилата. В практическото указание към [част 7](#) от CPR се посочва пред кой съд следва да бъде предявен искът. Основните критерии за разграничение на компетентността на Окръжния съд от тази на Висшия съд са цената на иска и сложността на делото. Основният праг е 100 000 GBP: исковете, чиято цена е под този размер, са подсъдни на Окръжния съд, а исковете, чиято цена превишава посочената сума, са подсъдни на Висшия съд. Освен това има процедура по [част 8](#) от CPR, която се отнася до искове за непарични вземания; в тези случаи компетентността се определя от предмета и сложността на делото.

Паричните искове се разпределят по процедури (tracks), така че иск с цена до 10 000 GBP ще бъде отнесен към процедурата за искове с малък материален интерес, а иск с цена от 10 000 GBP до 25 000 GBP ще бъде отнесен към ускорената процедура; исковете, които не попадат в тези категории, ще бъдат отнесени към многостепенната процедура. Следва да се отбележи, че разпределянето на делата по процедури е съдебна функция и гореизложеното не засяга правомощията на съдията в областта на управлението на делата, въз основа на които той може да разпредели делото в определена процедура и определен съд. [Тук](#) може да намерите по-подробно обяснение.

В рамките на Висшия съд има три отделения, които разглеждат различни видове дела:

Общо гражданско отделение (Queen's Bench Division) — разглежда широк кръг от граждански дела, включително искове за обезщетение за вреди, произтичащи от нарушаване на договорни отношения и неправомерно увреждане, клевета, търговски спорове и военноморски дела (граждански искове, свързани с кораби, например сблъсък, вреди на товари и спасителни операции); освен това в него вече е включен и съдът по спорове в строителството (Official Referees Court) в рамките на [Съда за технологии и строителство](#). Отделението има и надзорна функция по отношение на широк кръг от съдилища, трибунали и органи или лица, изпълняващи публични функции (включително министри от правителството), чрез Административния съд в рамките на съдебния контрол, който гарантира, че решенията на тези органи или лица се вземат надлежно и законосъобразно и не излизат извън рамките на правомощията, предоставени им от Парламента.

Търговско отделение (Chancery Division) — разглежда основно имуществени въпроси, включително управление на имуществото на починали лица, тълкуване на завещания, несъстоятелност, данъчни партньорства, патенти и спорове във връзка с дружества и партньорства. Новообразуваният [Съд в областта на интелектуалната собственост \(Intellectual Property Enterprise Court\) #_ftn1](#)[1] също попада в Търговското отделение.

Семейно отделение (Family Division) — разглежда дела за развод, брачни дела, дела, отнасящи се до деца, като например осиновяване, безспорни завещания и делби на наследствено имущество на лица, починали без завещание.

Повече информация за Висшия съд може да бъде намерена на уебсайта на [Министерството на правосъдието](#).

Ако имате съмнения относно това кой е правилният съд, следва да потърсите правен съвет или да посетите уебсайта на [Министерството на правосъдието](#).

2.1 Има ли разлика между по-нисшестоящите и по-висшестоящите обикновени граждански съдилища (напр. районните съдилища като по-нисшестоящи съдилища и окръжните съдилища като по-висшестоящи такива) и ако да, кой от тях е компетентен по моя казус?**2.2 Териториална компетентност (съдът в град А или съдът в град Б е компетентен по моя казус?)****2.2.1 Основни правила за териториалната компетентност**

Както беше посочено по-горе, исковете пред окръжните съдилища вече по принцип се подават централно, а след това се изпращат на центрове за съдебни заседания, когато е необходимо провеждането на съдебно заседание. Част 26, параграф 2А, т. 2 от CPR предвижда, че делото следва да бъде прехвърлено на центъра за съдебни заседания към окръжния съд, в чийто район ответникът пребивава или упражнява дейността си, и обратно, всяка от страните е свободна да поиска делото да бъде разгледано в конкретен център за съдебни заседания. Като се има предвид

съществуването на специализирана компетентност, може да се окаже, че определеният център за съдебни заседания няма да бъде местният съд за нито една от страните поради изискването за специализирани съдии.

Освен това съществуват специфични видове искове, за които се прилага конкретна местна подсъдност; например искове, свързани с владение на земя, както и искове по Закона за потребителския кредит или искове за възстановяване на имущество. В този случай искът трябва да бъде внесен в съда, в чийто район пребивава или извършва стопанска дейност лицето, което държи имуществото. Повече информация за тези изключения може да бъде намерена в части 55 и 7 от [Правилата за гражданското съдопроизводство](#) за Англия и Уелс.

2.2.2 Изключения от основните правила

Изключенията от основното правило са, че делото ще бъде разгледано от съда, който е най-подходящ да разгледа конкретния въпрос, като се вземат предвид естеството на делото, наличните съдебни ресурси и становищата на страните относно подходящото място за разглеждане на делото.

2.2.2.1 Кога може да се избира между съда по местожителството на ответника (съд, определен чрез прилагане на основното правило) и друг съд?

Основното правило е, че делото ще бъде прехвърлено на центъра за съдебни заседания към окръжния съд, в чийто район ответникът пребивава или упражнява дейността си, ако е необходимо провеждането на съдебно заседание. Въпреки това страните имат възможност да посочат кой съд да разгледа делото при попълването на въпросника от практическите указания; решението се взема от съда. Някои искове, внесени във Висшия съд в Лондон, може да бъдат разгледани в едно от множеството районни деловодства. Повече информация за прехвърлянето на дела може да бъде намерена в [част 30 от Правилата за гражданското съдопроизводство](#).

2.2.2.2 Кога трябва да се избере съд, различен от съда по местожителството на ответника (съд, определен чрез прилагане на основното правило)?

Както е посочено по-горе, общите определящи фактори за подсъдността са цената на иска или сложността на делото. Макар страните да имат възможност да изложат становищата си относно подсъдността във въпросника от практическите указания, окончателното решение се взема от съда. Ищецът няма право да избере в кой съд да заведе делото. Освен това съгласно част 2.7 от CPR съдът има пълна свобода на преценка при управлението на делата. Повече подробности може да бъдат намерени в [Правилата за гражданското съдопроизводство](#).

2.2.2.3 Могат ли страните сами да определят за компетентен съд, който при други обстоятелства не би бил компетентен?

Не.

3 Когато компетентни са специализираните съдилища, как може да се разбере кой съд следва да бъде сезиран?

Отговорностите на различните отделения на Висшия съд и подробности за съдилищата, които разглеждат семейни дела, са посочени по-горе. Повече информация може да бъде намерена на уебсайтовете на [окръжните съдилища](#), а за [Висшия съд](#) — на уебсайта на Министерството на правосъдието.

Връзки по темата

[Министерство на правосъдието](#)

Последна актуализация: 16/09/2021

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.